

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 5, 2016 [Назад](#) [Головна](#)

0 0 0 0 0 0 0 0

УДК 338.45

*А. А. Ващенко,
аспірант, Запорізька державна інженерна академія*

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА СИСТЕМНИХ ПРОБЛЕМ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

*А. А. Vashchenko,
postgraduate, Zaporizhya state engineering academy*

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS AND SYSTEMIC PROBLEMS OF INDUSTRIAL AND ECONOMIC ACTIVITIES OF ENGINEERING COMPANIES IN ZAPOROZHYE REGION

У статті досліджуються особливості функціонування та розвитку машинобудівних підприємств Запорізької області. Проаналізовані основні економічні показники групи підприємств, встановлено рівень їх фінансової стійкості та ефективності виробничо-господарської діяльності. За результатами розрахунків виявлено проблеми функціонування машинобудівних підприємств в сучасних умовах.

In the article the features of the machine-building enterprises of Zaporozhye region are being researched. The basic economic indicators of enterprises were analyzed, the level of financial stability and the efficiency of production and economic activity was established. By the result of calculations problems of machine-building enterprises in modern conditions were revealed.

Ключові слова: машинобудування, промислове підприємство, стійкість функціонування та розвитку, ефективність, адаптація, інтегральна оцінка.

Keywords: engineering, business, trends, efficiency, financial stability, integrated evaluation.

Постановка проблеми. Сучасний мінливий та складно прогнозований стан економіки України спричиняє загрози для нормального функціонування промислових підприємств. В той же час, фінансова нестабільність суб'єктів господарювання ще більше поглиблює кризові явища промисловості країни в цілому, адже розвиток економіки країни залежить від ефективності функціонування та фінансової стійкості кожного підприємства.

Ефективність виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства та його фінансова стійкість передбачають передусім спроможність підтримувати достатній рівень ділової активності, нарощувати виробничий та інноваційний потенціал, підвищуючи інвестиційну привабливість. При цьому підприємство повинно мати механізм адаптації до ризиків мінливих ринкових умов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми функціонування та розвитку машинобудівних підприємств розглядалися в працях багатьох вітчизняних вчених, таких як Н.Г. Метеленко [3], А.Н. Герасимов [4], Ю.О. Літковець, О.А. Легченко, О.А. Сизоненко [6], Л.Д. Чалапко [7], О.О. Шапуров, Ю.В. Федорусь та інших. У своїх працях вони досліджують тенденції функціонування, проблеми та перспективи розвитку галузі машинобудування в Україні. Проте, незважаючи на значний доробок вітчизняних науковців, з урахуванням кризових явищ, в недостатній мірі розкрито зміни в галузі машинобудування сьогодні, що потребує подальшого поглиблення досліджень, встановлення тенденцій та пошук шляхів досягнення цілі ефективності.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження тенденцій функціонування та розвитку машинобудівних підприємств Запорізької області, ефективності їх виробничо-господарської діяльності, окреслення системних проблем і шляхів їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Важливим фактором функціонування та розвитку галузі машинобудування є передусім стійкий фінансовий стан підприємств. Адже розвиток машинобудівних підприємств та забезпечення їх інвестиційної привабливості гарантує високий рівень платоспроможності підприємств інших галузей та здатність подолання негативних наслідків, що виникають у зовнішньому середовищі.

З метою встановлення тенденцій функціонування та розвитку підприємств промисловості нами використано класичну методику аналізу фінансового стану за даними фінансової звітності, яка дозволила отримати інформацію для прийняття управлінських рішень, що в свою чергу дає змогу регулювати питання формування та використання фінансових ресурсів, отримання прибутку тощо [7, с. 66].

Результати розрахунків по групі промислових підприємств машинобудування запорізької області наведено в табл. 1.

Таблиця 1.
Динаміка ключових показників діяльності підприємств машинобудування Запорізької області

Показник	рік	КТ «ЗВВА»	ПАТ АК «ПТЕ»	ПАТ «ЗЗНТ»	ПАТ «ЗТР»	ПАТ «МОТОР СІЧ»
Темп зростання сукупного капіталу%	2009	97,7	58,1	115,89	110,14	119,04
	2010	94,92	132,09	106,8	89,12	145,72
	2011	94,99	76,79	86,02	103,87	133,22
	2012	94,23	112,25	114,85	106,41	121,37
	2013	92,97	115,47	88,99	90	112,67
	2014	93,04	114,41	91,54	101,65	125,73
Темп зростання чистого	2009	64,26	76,48	194,47	115,84	181,89

доходу від реалізації	2010	114,25	149,83	115,99	59,37	133,54
	2011	131,24	14,43	85,78	157,08	115,81
	2012	102,99	114,04	157,9	109,95	136,87
	2013	92,91	342,86	90,39	68,84	109,41
	2014	37,99	69,95	30,78	50,23	125,00
Темп зростання чистого прибутку	2009	-129,37	-	313,36	186,29	29022,28
	2010	-167,69	-	42,44	35,95	165,38
	2011	-101,02	-	196,42	258,17	107,7
	2012	-134,95	-136,8	21,76	103,77	120,48
	2013	-115,5	-49,43	58,47	34,76	72,37
2014	-67,77	-8,86	-	-	118,28	
Фондомісткість	2009	3,09	0,13	1,32	0,09	0,24
	2010	2,63	0,1	1,36	0,16	0,21
	2011	1,97	0,79	1,56	0,11	0,26
	2012	1,89	3,63	1,36	0,2	0,48
	2013	1,99	1,06	1,42	0,3	0,5
2014	5,13	1,49	4,46	0,66	0,45	
Матеріаломісткість	2009	0,5	0,38	0,14	0,46	0,39
	2010	0,52	0,28	0,1	0,49	0,41
	2011	0,54	0,65	0,13	0,51	0,5
	2012	0,58	0,8	0,12	0,5	0,47
	2013	0,65	0,63	0,12	0,48	0,5
2014	0,61	0,6	0,14	0,43	0,41	
Коефіцієнт зносу ОФ	2009	0,56	0,7	0,33	0,39	0,57
	2010	0,57	0,73	0,29	0,38	0,56
	2011	0,58	0,66	0,31	0,38	0,52
	2012	0,58	0,03	0,07	0,06	0,2
	2013	0,59	0,05	0,07	0,06	0,24
2014	0,6	0,07	0,14	0,12	0,27	
Коефіцієнт фінансового ризику	2009	0,04	3,62	0,21	3,63	0,96
	2010	0,02	8,67	0,27	1,43	0,65
	2011	0,04	2,12	0,31	6,17	0,62
	2012	0,09	0,8	0,1	2,93	0,62
	2013	0,12	1,62	0,25	3	0,49
2014	0,23	2,55	0,1	8,65	0,43	
Коефіцієнт автономії	2009	0,96	0,21	0,83	0,21	0,51
	2010	0,98	0,1	0,79	0,41	0,61
	2011	0,96	0,32	0,76	0,14	0,62
	2012	0,91	0,56	0,91	0,25	0,61
	2013	0,89	0,38	0,8	0,25	0,67
2014	0,81	0,28	0,9	0,1	0,7	
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2009	0,14	0,51	0,01	-1,17	0,31
	2010	0,13	-1,23	-0,08	-0,02	0,45
	2011	0,11	0,44	-0,09	-2,52	0,5
	2012	0,08	-0,27	-0,06	-0,89	0,33
	2013	0,04	-0,65	-0,01	-0,8	0,44
2014	-0,01	-0,91	0,04	-4,75	0,47	
Коефіцієнт поточної ліквідності	2009	4,18	1,14	1,24	0,97	1,43
	2010	7,31	0,86	0,84	1,18	1,93
	2011	3,6	1,21	0,91	0,71	2,04
	2012	1,82	0,88	0,79	0,76	1,65
	2013	1,35	0,7	1,26	0,76	2,8
2014	1,05	0,72	3,69	0,52	3,38	
Коефіцієнт термінової ліквідності	2009	2,14	0,59	1,02	0,79	0,5
	2010	3,26	0,54	0,51	1,05	0,85
	2011	1,19	0,91	0,8	0,6	0,97
	2012	0,76	0,43	0,55	0,58	0,7
	2013	0,52	0,36	1,15	0,63	1,38
2014	0,6	0,42	2,74	0,39	1,19	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2009	0,39	0,05	0,05	0,14	0,1
	2010	0,28	0,09	0,01	0,04	0,2
	2011	0,04	0,45	0,01	0,11	0,24
	2012	0,02	0,11	0	0,12	0,13
	2013	0,12	0,04	0	0,03	0,35
2014	0	0,04	1,02	0,03	0,54	
Оборотність активів	2009	1333	379	610	364	371

	2010	1125	216	581	610	375
	2011	857	1500	655	371	444
	2012	800	2571	551	350	474
	2013	857	878	621	500	522
	2014	2250	1440	1800	947	500
Оборотність матеріальних оборотних активів (дн.)	2009	214	321	99	202	247
	2010	167	173	94	330	255
	2011	131	1200	79	194	308
	2012	122	878	68	188	286
	2013	139	367	103	240	327
	2014	350	735	174	353	327
Оборотність дебіторської заборгованості	2009	58	152	56	138	68
	2010	35	72	61	235	80
	2011	24	462	57	114	92
	2012	27	206	55	119	75
	2013	50	181	72	164	62
	2014	159	269	89	240	63
Валова рентабельність продукції	2009	21,83	24,19	71,26	78,4	74,99
	2010	21,4	88,43	36,68	52,85	87,58
	2011	17,28	37,95	28,29	74,77	97,84
	2012	12,81	-3,68	24,22	66,86	70,49
	2013	12,21	15,69	25,91	52,21	72,57
	2014	-4,96	41,38	-3,59	46,7	94,56
Рентабельність активів	2009	-1,99	-19,75	7,76	25,31	19,13
	2010	-3,47	29,88	2,97	9,18	24,05
	2011	-3,56	-19,16	6,06	24,69	18,77
	2012	-4,91	-12	0,98	24,66	15,47
	2013	-5,72	-5,21	0,57	8,75	10,59
	2014	-8,66	-0,4	-16,12	-63,52	10,48
Рентабельність ОФ	2009	-2,41	-157,33	9,97	295,27	83,92
	2010	-4,16	175,55	3,61	95,65	117,8
	2011	-4,28	-101,21	7,08	231,97	89,06
	2012	-5,84	-24,39	1,14	117,48	42,25
	2013	-6,4	-11,99	0,69	40,87	30,76
	2014	-10,38	-1,08	-18,34	-251,91	32
Рентабельність власного капіталу	2009	-2,06	-112,97	9,63	79,42	34,09
	2010	-3,58	131,78	3,83	32,37	39,25
	2011	-3,81	-71,28	7,18	116,25	30,23
	2012	-5,43	-25,91	1,15	97,45	24,13
	2013	-6,7	-15,89	0,67	48,48	15,44
	2014	-11,06	-1,54	-17,55	-220,57	15,6
Рентабельність продажу за валовим прибутком	2009	17,92	19,48	41,61	43,95	42,85
	2010	17,63	46,92	26,83	34,58	46,69
	2011	14,73	27,51	22,05	42,78	49,45
	2012	11,35	-3,82	19,5	40,07	41,34
	2013	10,88	13,56	20,58	34,3	42,05
	2014	-5,21	29,27	-3,73	31,83	48,6
Рентабельність продажу за операційним прибутком	2009	-8,66	-13,09	15,79	39,65	29,54
	2010	-9,27	25,47	7,1	26,13	31,76
	2011	-8,9	-55,93	2,01	37,07	36,03
	2012	-10,82	-63,42	3,72	35,68	28,8
	2013	-10,86	-5,03	2,08	24,9	25,52
	2014	-61,28	9,72	-58,8	11,96	33,96

Результати розрахунків дають змогу зробити такі висновки.

функціонування та розвиток машинобудівних підприємств Запорізької області після кризи 2008-2009 рр. відбувалися доволі хаотично. Так, темп зростання сукупного капіталу у КТ «ЗЗВА» протягом 2009 – 2014 рр. поступово знижувався, що свідчить про звуження виробничо-господарської діяльності. На підприємстві ПАТ «Мотор Січ» за цей же період ми навпаки спостерігаємо постійне зростання сукупного капіталу, хоча починаючи з 2010 року (145,72%) до 2013р. (112,67%) спостерігається уповільнення зростання. На інших підприємствах (ПАТ АК «ПТЕ», ПАТ «ЗЗНТ», ПАТ «ЗТР») спостерігається нестабільна ситуація щодо обсягу сукупного капіталу, що свідчить про нестабільність виробничо – господарської діяльності.

Тенденції зміни показника чистого доходу, як показника, що віддзеркалює обсяг отриманих грошових коштів у більшості від основного виду діяльності, підтверджує нестабільність господарської діяльності. стабільне зростання доходу спостерігається лише у ПАТ «Мотор Січ».

Результативним показником, що свідчить про ефективність роботи підприємства, його інвестиційну привабливість, є чистий прибуток. протягом 2009 – 2014 рр. КТ «ЗЗВА» та ПАТ «АК «Південтрансенерго» були збитковими, у інших підприємств можемо спостерігати «хвилеподібну» зміну, окрім ПАТ «Мотор Січ», у якого показник чистого прибутку знизився лише у 2013 році (темперосту 72,37%).

Підприємства машинобудування запорізької області мають високу фондомісткість, що свідчить про неефективне використання основних фондів, яке проявляється у недостатньому рівні завантаження виробничих потужностей. причиною такого завантаження є, перш за все, низький рівень конкурентоспроможності вітчизняного машинобудування, а з іншого боку – відсутність підтримки держави такої стратегічної галузі як машинобудування.

Так у КТ «ЗЗВА» фондомісткість дорівнює двом, тобто на 1 грн. чистого доходу припадає 2 грн. вартості основних засобів, у 2009 році взагалі досягла 3,09, тобто ефективність використання основних засобів ще знизилась. Фондомісткість ПАТ АК «ПТЕ» у 2009-2010 рр. дорівнювала 0,1, а вже у 2012 році зросла до 0,79, а у 2013 р. склала 3,63. На підприємстві ПАТ «ЗЗНТ» спостерігається також високий показник фондомісткості 1,36 - 1,5. можна вважати, що найбільш ефективно

виробничі потужності завантажені на ПАТ «ЗТР» та ПАТ «Мотор Січ».

Про низьку інноваційну активність на підприємствах, за винятком ПАТ «ЗТР», свідчить показник зносу. Найвищі показники ми бачимо у КТ «ЗЗВА» (досягає рівня 0,59), ПАТ АК «ПТЕ» – у 2009 – 2011 рр. знос склав 0,7, але у 2012 – 2013 рр. стрімко зменшився до 0,05, у зв'язку з переходом підприємств на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, рівень показників змінювався в бік зниження, але це не свідчить про процеси оновлення основних засобів. Рівень зносу на цих підприємствах залишається високим та таким, що потребує значних капітальних вкладень для забезпечення конкурентоспроможності продукції. Лише ПАТ «ЗЗНТ» та ПАТ «ЗТР» мають високу інтенсивність оновлення основних засобів, що позначається на рівні показника зносу.

Щодо матеріальності, то підприємства машинобудування взагалі характеризуються високою питомою вагою матеріальних витрат, тобто є ресурсоємна, що можна побачити в табл. 1. враховуючи той факт, що протягом останніх років політика держави спрямована на підвищення цін на всі види ресурсів, отримати прибуток таким підприємствам практично не можливо.

Структура капіталу на підприємствах окресленої групи не є оптимальною, про що свідчить рівень коефіцієнта автономії. про оптимальність структури капіталу, з точки зору співвідношення власного та позикового капіталу, можна говорити лише відносно пат «Мотор Січ» (він дорівнює 0,5 – 0,6).

Аналіз динаміки коефіцієнта фінансового ризику дозволяє дійти висновків, що у підприємств ПАТ АК «ПТЕ» та ПАТ «ЗТР» спостерігається критична фінансова ситуація, оскільки обсяг власного капіталу у 3 – 8 разів менше за обсяг зобов'язань.

Маневреність власного капіталу у більшості підприємств, за винятком ПАТ «Мотор Січ», низька, тобто недостатній обсяг коштів власників у мобільній формі свідчить про недостатній обсяг господарської діяльності у порівнянні з виробничими можливостями підприємств.

Важливим показником, що характеризує стабільність підприємства у короткостроковому періоді є показник ліквідності, або платоспроможності. термін ліквідність застосовується у більшості випадків до активів, а платоспроможність – до процесу виконання зобов'язань. так, під ліквідністю активів розуміють їх мобільність, тобто здатність трансформуватися з натуральної форми в грошові кошти, чим коротший період цієї трансформації, тим вища ліквідність даного виду активу [2]. Основною ознакою ліквідності є формальне перевищення оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями.

Попередні результати дослідження фінансової стійкості групи підприємств дають змогу розуміти, що ліквідність має низький рівень і у підприємств є проблеми, пов'язані зі своєчасністю розрахунків з кредиторами. ситуація на КТ «ЗЗВА», де спостерігається перевищення рівня показника ліквідності над нормативним, на жаль не є критерієм ліквідності активів, а лише свідчить про надвисокий обсяг оборотних активів, значна частина яких не приймає участі у господарському обороті і не формує прибутку. з точки зору фінансового аналізу, на КТ «ЗЗВА» спостерігається порушення оптимальності структури капіталу та активів [6, с.81].

Взагалі, можна стверджувати, що на групі підприємств машинобудування Запорізької області недостатньо високоліквідних активів для своєчасних розрахунків за терміновими зобов'язаннями.

Моніторинг своєчасності розрахунків за короткостроковою кредиторською заборгованістю для промислових підприємств є важливим чинником фінансової безпеки. критичний обсяг кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги може спричинити ініціювання банкрутства з боку кредиторів; також, за умов наявності короткострокових кредитів банків, банк може ініціювати арешт майна, що, у сукупності, негативно впливає на імідж підприємства, його можливості приймати участь у тендерних поставках продукції за державними замовленнями тощо.

Незадовільним є рівень показників оборотності, зокрема оборотності активів, який відображає ефективність завантаження активів у процесі господарської діяльності. 2014 рік характеризується уповільненням оборотності активів практично на всіх підприємствах групи, за виключенням ПАТ «Мотор Січ», що є результатом політичної та економічної кризи.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості дозволяє проаналізувати кредитну політику підприємства. Найбільш оптимальним та стабільним цей показник є на ПАТ «Мотор Січ». На інших підприємствах групи спостерігається значна тривалість обороту дебіторської заборгованості, що вказує на застосування агресивної кредитної політики, що призводить до відволікання коштів із господарського обороту та негативно впливає на платоспроможність підприємств [3, с.309].

Результативними показниками ефективності є показники рентабельності. на макрорівні рентабельність виробництва у промисловості України не перевищує 5%, в машинобудуванні рентабельність виробництва у 2012 році становить 10%, проте вже у 2014 році вона має від'ємне значення. Такі результати свідчать про неефективність роботи галузі [1].

Рис. 1. Рентабельність виробництва машинобудування та промисловості України, (%)

Аналогічна ситуація спостерігається на підприємствах Запорізької області (див. табл. 1). на всіх підприємствах групи зберігається тенденція падіння показників рентабельності.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу характеризує рівень прибутковості власного капіталу, вкладеного в діяльність підприємства, тому він представляє найбільший інтерес для наявних і потенційних власників й інвесторів. Стабільним цей показник є лише на ПАТ «Мотор Січ», найбільш критичним – на ПАТ «ЗТР». Що ж стосується показників валової та операційної рентабельності, які характеризують, відповідно, ефективність цінкової політики, ефективність виробничої діяльності, ефективність виробничо-комерційної діяльності і ефективність управління підприємством, стабільний їх рівень спостерігається на ПАТ «ЗТР» та ПАТ «Мотор Січ».

З метою узагальнення отриманих результатів фінансового аналізу, нами застосовано інтегральний показник, що враховує показники фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності, тобто інтегральну оцінку фінансової стійкості на основі методики скоригованого аналізу за Д.Дюраном, Що, в свою чергу, дозволяє визначити клас фінансової стійкості підприємства через бальну оцінку [5, с. 678 – 679].

За інтегральною оцінкою фінансової стійкості підприємства розподіляються на наступні класи [4]:

- I (100 балів) - підприємства з великим запасом фінансової стійкості, що дозволяє бути впевненим у поверненні позикових коштів;
- II (від 65 до 99 балів) - підприємства, що демонструють деякий ступінь ризику по заборгованості, але ще не розглядаються як ризиковані;
- III (від 35 до 64 балів) - проблемні підприємства;
- IV (від 6 до 34 балів) - підприємства з високим ризиком банкрутства навіть після вжиття заходів щодо фінансового оздоровлення;
- V (0 балів) - підприємства найвищого ризику, практично неспроможні.

За допомогою вищезазначеної методики визначимо до яких класів відноситься група підприємств Запорізької області.

Таблиця 2.
Інтегральна оцінка фінансової стійкості машинобудівних підприємств Запорізької області на основі скоригованого аналізу за 2009 – 2014 рр.

Показник	рік	КТ «ЗЗВА»		ПАТ АК «ПТЕ»		ПАТ «ЗЗНТ»		ПАТ «ЗТР»		ПАТ «Мотор Січ»	
		показник	бали	показник	бали	показник	бали	показник	бали	показник	бали
Рентабельність активів	2009	-1,9	0	-19,75	0	2,76	7,64	25,31	42,97	19,13	33,7
	2010	-3,47	0	29,88	49,9	2,97	7,95	9,18	17,27	24,05	41,08
	2011	-3,56	0	-19	0	6,06	14,09	24,69	42,04	18,77	33,15

	2012	-4,91	0	-12	0	0,98	0	24,66	41,99	15,47	28,2
	2013	-5,72	0	-5	0	0,57	0	8,75	16,63	10,59	20,89
	2014	-8,66	0	-0,4	0	-16,12	0	-63,5	0	10,48	20,32
Коефіцієнт поточної ліквідності	2009	4,18	30	1,14	2,2	1,24	5,2	0,97	0	1,43	10,99
	2010	7,31	30	0,86	0	0,84	0	1,18	3,4	1,93	27,67
	2011	3,6	30	1,21	4,3	0,91	0	0,71	0	2,04	30
	2012	1,82	24	0,88	0	0,79	0	0,76	0	1,65	18,33
	2013	1,35	8,5	0,7	0	1,26	5,8	0,76	0	2,8	30
	2014	1,05	0	0,72	0	3,69	30	0,52	0	3,38	30
Коефіцієнт автономії	2009	0,96	20	0,21	1,4	0,83	20	0,21	1,4	0,51	12,4
	2010	0,98	20	0,1	0	0,79	20	0,41	8,67	0,61	16,4
	2011	0,96	20	0,32	5,67	0,76	20	0,14	0	0,62	16,8
	2012	0,91	20	0,56	14,4	0,91	20	0,25	3	0,61	16,4
	2013	0,89	20	0,38	7,67	0,8	20	0,25	3	0,67	18,8
	2014	0,81	20	0,28	4,2	0,9	20	0,1	0	0,7	20
Всього балів	2009	50		3,6		32,84		44,37		57,09	
	2010	50		49,9		27,95		29,34		85,15	
	2011	50		9,97		34,09		42,04		79,95	
	2012	44		14,4		20		44,99		62,93	
	2013	28,5		7,67		25,8		19,63		69,69	
	2014	20		4,2		50		0		70,32	
Група (2014 рік)		Високий рівень банкрутства		Високий рівень банкрутства		Проблемне		Найвищий ризик		Не ризикове	

Таким чином, група підприємств, за виключенням ПАТ «Мотор Січ», характеризуються як проблемні та такі, що мають високий рівень ймовірності банкрутства. За результатами проведеного дослідження ми можемо стверджувати, що підприємства машинобудування сьогодні потребують державної підтримки, прикладом позитивного впливу на діяльність підприємства за умов державної підтримки є ПАТ «Мотор Січ».

Галузь машинобудування протягом 2009 – 2014 рр. знаходиться у надзвичай «важкому стані», така ситуація склалась через нездатність підприємств протистояти негативному впливу зовнішніх факторів, зокрема наслідкам фінансово-економічної кризи 2008 – 2009 рр., а також наявність політичної та економічної кризи 2013 – 2015 рр.

Підприємства машинобудування є у більшості стратегічними підприємствами, що виконують державні замовлення, тому тільки розробка програм державної підтримки дозволить поновити їх виробничі системи, отримати кредитні ресурси на пільгових умовах, отримувати достатній обсяг замовлень для більш повного завантаження виробничих потужностей. На нашу думку, створення сприятливих умов функціонування машинобудівних підприємств, їх технічне переозброєння та інноваційний розвиток виробництва дозволять підвищити інвестиційну привабливість цих підприємств та конкурентоспроможність продукції машинобудування, а це, в свою чергу, розширити ринки збуту та виходити на більш високий рівень підприємницької діяльності.

Висновки. До системних проблем функціонування підприємств машинобудівної галузі віднесено: застарілі виробничі системи підприємств; низьке завантаження виробничих потужностей; значний обсяг поточної кредиторської заборгованості; неефективна цінова політика; низька спроможність до капіталізації чистого прибутку; збитковість більшості підприємств протягом останніх п'яти років. Вітчизняні підприємства мають незадовільний рівень фінансової стійкості, що є наслідком, в першу чергу, кризових явищ в економіці України та низької якості менеджменту на підприємствах. державна програма підтримки та розвитку підприємств цієї галузі є запорукою економічного відновлення в країні.

Література.

1. Ващенко А.А. Тенденції функціонування та пріоритетні напрямки розвитку машинобудування в Україні / А.А. Ващенко // Економічний вісник Національного гірничого університету – 2014 - №3(47) – с.49-55.
2. Дошчич Г.А. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NMIV_2013/Economics/10_131242.doc.htm
3. Метеленко Н.Г. Внутрішній господарський механізм ефективного функціонування промислових підприємств: теорія, практика, перспективи: монографія / Н.Г. Метеленко. – Запоріжжя : КПУ, 2010. – 480 с.
4. Региональные особенности развития пространственных социально- экономических систем: монография / А. Н. Герасимов, Е. И. Громов, С. А. Левченко. - Ставрополь: АГРУС, 2012. - 136 с.
5. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учеб. пособие/ Г.В. Савицкая. – 7-е изд., испр. – Мн.: Новое знание, 2002. – 704 с.
6. Сизоненко О.А. Механізм забезпечення сталого розвитку в системі управління металургійним підприємством дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / О.А. Сизоненко. – Маріуполь, 2008.
7. Чалапко Л.Д. Механізм управління фінансово-господарськими результатами діяльності машинобудівних підприємств дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Л.Д. Чалапко. – Дніпропетровськ, 2009. –196 с.

References.

1. Vashchenko A.A. *Tendentsiyi funktsionuvannya ta priorytetni napryamky rozvytku mashynobuduvannya v Ukraini* [Trends operation and priorities of engineering in Ukraine] / A.A. Vashchenko // Economic Bulletin of National Mining University - 2014 - №3 (47) - s.49-55.
2. Doschych G.A. *Analiz likvidnosti ta platospromozhnosti pidpryyemstva* [Analysis of liquidity and solvency] - available at: http://www.rusnauka.com/8_NMIV_2013/Economics/10_131242.doc.htm
3. Metelenko N.G. *Vnutrishniy hospodars'kyi mekhanizm efektyvnoho funktsionuvannya promyslovykh pidpryyemstv: teoriya, praktyka, perspektyvy: monografiya* [Domestic economic mechanism of effective functioning of industrial enterprises: theory, practice, prospects: Monograph] / N.G. Metelenko. - Zaporozhye: CPU, 2010. - 480 p.
4. Gerasimov A.N. *Regional'nyye osobennosti razvitiya prostranstvennykh sotsial'no- ekonomicheskikh sistem: monografiya* [Regional features of development of spatial socioeconomic systems: Monograph] / A.N. Gerasimov, E.I. Gromov, S. Levchenko. - Stavropol: Agrus, 2012. - 136 p.
5. Savitskaya G.V. *Analiz khozyaystvennoy deyatel'nosti predpriyatiya: Ucheb. posobiye* [Analysis of economic activity of the enterprise: Textbook.] / G.V. Savitskaya. - 7 th ed.. - Mn.: New knowledge, 2002. - 704 p.
6. Sizonenko O.A. "The mechanism for sustainable development in the management of metallurgical enterprise" Abstract of Ph.D. dissertation. 08.00.04 "Economics and Enterprise Management" / O.A. Sizonenko. - Mariupol, 2008.
7. Chalapko L.D. "The mechanism of management of financial and economic performance of the machine-building enterprises" Abstract of Ph.D. dissertation. 08.00.04 "Economics and Enterprise Management" / L.D. Chalapko. - Dnepropetrovsk, 2009. -196 p.

Стаття надійшла до редакції 20.05.2016 р.

ТОВ "ДКС Центр"